

СКИЈАЛИШТА СРБИЈЕ
SKI RESORTS OF SERBIA

ЈП Скијалишта Србије
Милутина Миланковића 9
11070 Нови Београд, ПО 29

телеф: +381 11 311 79 01
телеф: +381 11 311 79 02
факс: +381 11 311 90 30

Јавно предузеће „СКИЈАЛИШТА СРБИЈЕ“

04 Бр. 660

09-06-2023

200 год

БЕОГРАД, ул. Милутина Миланковића 9

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

МИНИСТАРСТВО ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Одељење за процену утицаја на животну средину

Одсек за процену утицаја пројеката и активности на животну средину

Омладинских бригада бр.1

11070 Нови Београд

ПРЕДМЕТ: Захтев за одлучивање о потреби израде процене утицаја на животну средину пројекта изградње канализационе инфраструктуре од излазне станице кабинске жичаре – гондоле „Брзеће – Мали Караман“ до планинарског дома „Ртањ“ на Копаонику, односно потврђивање издатог мишљења бр. 011-00-00856/2020-03 од 19.08.2020.године

Поштовани,

Јавно предузеће „Скијалишта Србије“, као ималац јавних овлашћења, обраћа вам се са захтевом за одлучивање о потреби израде процене утицаја на животну средину пројекта изградње канализационе инфраструктуре од излазне станице кабинске жичаре – гондоле „Брзеће – Мали Караман“ до планинарског дома „Ртањ“ на Копаонику, на катастарским парцелама 1511/1, 1510/1, 1510/2, 1510/3, 2461/2, 2528/1, 86/3 и 89 КО Копаоник Општина Рашка и на кат. парцелама број 1319/20 и 1319/17 КО Брзеће, Општина Брус.

У поступку прибављања услова за недостајућу инфраструктуру гондоле „Брзеће – Мали Караман“, Јавно предузеће „Скијалишта Србије“ је обезбедило мишљење МЗЖС бр.011-00-00856/2020-03 од 19.08.2020.године, у коме се наводи да не постоји законска обавеза о покретању процедуре процене утицаја за недостајућу енергетску и канализациону инфраструктуру неопходну за функционисање гондоле „Брзеће – Мали Караман“.

При прибављању локацијских услова, у оквиру којих је садржано решење Министарства заштите животне средине о условима заштите природе под којима се могу извести радови на изградњи канализационе инфраструктуре, број 350-02-01650/2022-07 од 16.09.2022. године, наложено је да се спроведе процедура процене утицаја на животну средину.

Приликом издавања локацијских услова, дошло је до техничке грешке где се тражи да се обратимо са захтевом за одлучивање о потреби израде процене утицаја на животну средину, па вам се обраћамо да извршите проверу раније издатог мишљења и извршите усаглашавање са локацијским условима и доставите иновирано мишљење.

Канализациона инфраструктура од излазне станице кабинске жичаре – гондоле „Брзеће – Мали Караман“ до планинарског дома „Ртањ“ на Копеонику, налази се на катастарским парцелама 1511/1, 1510/1, 1510/2, 1510/3, 2461/2, 2528/1, 86/3 и 89 КО Копеоник Општина Рашка и на кат. парцелама број 1319/20 и 1319/17 КО Брзеће, Општина Брус. Траса канализације од излазне станице гондоле до планинарског дома „Ртањ“ је дужине 1305,35 m и има 34 ревизионих шахтова.

Сви приложени услови су издати на траженим катастарским парцелама, с тим што је у поступку препарцелације, за потребе израде документације ски стазе Бела река 3, дошло до цепања кат.парцеле 1319/16 на три дела на кп бр. 1319/20, 1319/21 и 1319/22, што је потврђено Уверењем о кретању поседа 1319/16 КО Брзеће, па су услови издати на к.п. бр. 1319/16, а наш захтев је на сада важећем броју катастарске парцеле 1319/20 КО Брзеће.

У прилогу дописа, достављамо:

Мишљење о потреби процене утицаја на животну средину за изградњу недостајуће инфраструктуре за потребе функционисања гондоле „Брзеће – Мали Караман“ бр 011-00-00856/2020-03 од 19.08.2020.године,

и

Прилог 1 - Захтев за одлучивање о потреби процене утицаја на животну средину пројекта изградње канализационе инфраструктуре од излазне станице кабинске жичаре – гондоле „Брзеће – Мали Караман“ до планинарског дома „Ртањ“ на Копеонику;

као и следећу документацију:

1. ОПШТА ДОКУМЕНТАЦИЈА

- 1.1 Информација о локацији број 350-02-01650/2022-07 – препис од 30.05.2023.године, издатих од МГСИ
- 1.2 Локацијски услови број 350-02-01650/2022-07 од 16.09.2022.године, издатих од МГСИ – препис (заведено у ЈПСС под бр. УП 261-2 ОД 13.03.2023.)
- 1.3 Закључак Владе 05 број: 351-1577/2020-1 од 20. фебруара 2020.године
- 1.4 Потврда УП бр. 350-01-00777/2022-11
- 1.5 Уверење о кретању поседа за кп 1319/16
- 1.6 Копија плана за кп 1319/20
- 1.7 Доказ о уплати административне таксе;

2. УСЛОВИ

- ROP-MSGI-24636-LOC-1-HPAP-4/2022 Услови ЈКП Расина – аспект путеви бр. 1185/2023 од 05.05.2023. године;
- ROP-MSGI-24636-LOC-1-HPAP-4/2022 Услови ЈКП Расина – водовод и канализација бр. 42/22 од 17.08.2022.
- ROP-MSGI-24636-LOC-1-HPAP-5/2022 Услови - ЈКП Рашка – аспект путеви бр. 5021 од 23.08.2022.године;
- ROP-MSGI-24636-LOC-1-HPAP-5/2022 Услови - ЈКП Рашка – водовод и канализација бр. 5311 од 24.08.2022.године;
- ROP-MSGI-24636-LOC-1-HPAP-6/2022 Услови - ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА СРБИЈЕ, Огранак Крушевац бр. 8X.1.1.0-D-07.06-2460800358865-22;
- ROP-MSGI-24636-LOC-1-HPAP-7/2022 Услови - ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА СРБИЈЕ, Огранак Краљево бр. 8G.1.0.0-D-09.08-361736-22;
- ROP-MSGI-24636-LOC-1-HPAP-8/2022 Услови - ТЕЛЕКОМА СРБИЈА, бр. 331763/4-2022 од 25.08.2022. године;
- ROP-MSGI-24636-LOC-1-HPAP-9/2022 Услови - СРБИЈАГАСА, бр. 06-07-11/2732 од 30.08.2022. године;
- ROP-MSGI-24636-LOC-1-HPAP-10/2022 Услови - Завода за заштиту споменика културе, бр. 507/2 од 18.04.2023. године;
- ROP-MSGI-24636-LOC-1-HPAP-11/2022 Услови - ЕМС, бр. 130-00-UTD-003-1062/2022-001 од 07.09.2022. године;
- ROP-MSGI-24636-LOC-1-HPAP-12/2022 Услови - СРБИЈАШУМЕ, бр. 13143 од 08.09.2022. године;
- ROP-MSGI-24636-LOC-1-HPAP-13/2022 Услови - Министарство Одбране, бр. 14811-2 од 17.08.2022. године;
- ROP-MSGI-24636-LOC-1-HPAP-14/2022 Услови - Министарство заштите животне средине, бр. 353-02-02922/2022-04 од 08.09.2022. године;
- ROP-MSGI-24636-LOC-1-HPAP-15/2022 Услови – Србијаводе, бр. 8128/1 од 26.08.2022. године;
- ROP-MSGI-24636-LOC-1-HPAP-16/2022 Услови – МУП Крушевац, 09.17.1 број 217-360/22 од 18.08.2022. године;
- ROP-MSGI-24636-LOC-1-HPAP-17/2022 Услови – МУП Краљево, 09.16.1 број 217-13502/22 од 18.08.2022. године;

3. ГРАФИЧКА ДОКУМЕНТАЦИЈА

- 3.1 Извод из Просторног плана подручја посебне намене НП „Копаоник“- Посебна намена простора - реферална карта бр.1 и
- 3.2 Плана детаљне регулације Суво рудиште на Копаонику-план намене;
- 3.3 Графички приказ Макролокације;

- 3.4 Графички приказ Микролокације;
- 3.5 Ситуациони план;
- 3.6 Извод из Идејног решења, (Главна свеска, Подужни профил и Хидротехнички пројакат);
- 3.7 Катастарско-топографски план са границом обухвата урбанистичког пројекта;

и **ЦД** са захтевом и наведеним прилозима.

Особа за контакт Невенка Игњатов, тел 060/6889 624

С поштовањем,

ЈП СКИЈАЛИШТА СРБИЈЕ

Доставити:

- Наслову
- Сектору за техничке послове

Јавно предузеће »СКИЈАЛИШТА-СРБИЈА«

ОЋ Бр. 660-1

09-06-2023 200 год.

БЕОГРАД, ул. Милутина Миланковића 9

**ЗАХТЕВ ЗА ОДЛУЧИВАЊЕ О ПОТРЕБИ ПРОЦЕНЕ
УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ ПРОЈЕКТА
ИЗГРАДЊЕ КАНАЛИЗАЦИОНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ
НА КАТ. ПАРЦЕЛАМА БР. 1511/1, 1510/1, 1510/2, 1510/3,
2461/2, 2528/1, 86/3 и 89 КО КОПАОНИК и 1319/20, 1319/17
КО БРЗЕЋЕ, ОПШТИНА БРУС, У ОКВИРУ СКИ
ЦЕНТРА „КОПАОНИК“**

Београд, септембар 2022. године

ПРИЛОГ 1.

Садржина захтева за одлучивање о потреби израде студије процене утицаја на животну средину

1. Подаци о носиоцу Пројекта

Назив: ЈП „Скијалишта Србије“

Седиште и адреса: Милутина Миланковића бр.9, 11070 Нови Београд

Шифра делатности: 9311 - Делатност спортских објеката

Матични број: 20183390

ПИБ: 104521515

Лице за контакт: Татјана Станковић

е-маил: tatjana.stankovic@skijalistasrbije.rs

Број телефона: +381 11 311 79 01

2. Локација Пројекта

ЈП "Скијалишта Србије" планира изградњу канализационе инфраструктуре од излазне станице кабинске жичаре – гондоле „Брзеће – Мали Караман“ до планинарског дома „Ртањ“ на Копаонику на кат. парцелама број 1511/1, 1510/1, 1510/2, 1510/3, 2461/2, 2528/1, 86/3 и 89 КО Копаоник Општина Рашка и на кат. парцелама број 1319/20 и 1319/17 КО Брзеће, Општина Брус. Предметна локација је дефинисана Просторним планом подручја посебне намене Националног парка "Копаоник" ("Службени гласник Републике Србије", бр. 89/16). Такође, за предметну канализациону инфраструктуру од стране Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре изходовани су локацијски услови бр. 350-02-01650/2022-07 од 16.09.2022. године. Према локацијским условима предметне парцеле се налазе у обухвату Националног парка Копаоник у режиму заштите III степена, као и у просторном обухвату еколошке мреже – еколошки значајног подручја НП „Копаоник“. На предметном локалитету нема непокретних културних добара, добара под претходном заштитом, ни регистрованих археолошких локалитета.

У крајњем западном делу обухваћеног подручја налази се постојећи санитарно – фекални колектор, а у крајњем источном делу обухваћеног подручја је локација излазне станице Мали Караман која припада кабинској жичари – гондоли „Брзеће – Мали Караман“. Кроз подручје Урбанистичког пројекта пролази постојећа електронска комуникациона инфраструктура.

Предметна локација се пружа паралелно са постојећом ски стазом са ознаком 8 – Мали Караман, односно у мањем делу се преклапа/укршта са овом ски стазом.

Просечан пад канализационе инфраструктуре је око 15%. Висинска разлика између постојећег шахта јавне канализационе мреже и прикључног шахта на локацији излазне станице Мали Караман износи 191,66 m.

Табела бр. 1 - Подаци о парцелама у обухвату урбанистичког пројекта

Катастарске парцеле	Врста права и облик својине	Површина КП (m ²)	Врста земљишта
1511/1	јавна својина	34255	Остало грађевинско земљиште

1510/1	јавна својина	34469	Остало грађевинско земљиште
1510/2	јавна својина	15581	Остало грађевинско земљиште
1510/3	јавна својина	961	Остало грађевинско земљиште
2461/2	јавна својина	278	Остало земљиште
2528/1	јавна својина	1652	Остало грађевинско земљиште
86/3	Државна својина	97121	шумско земљиште
89	Државна својина	372873	шумско земљиште
1319/20	јавна својина	2707642	пољопривредно земљиште
1319/17	јавна својина	2786	пољопривредно земљиште

Површина обухвата Урбанистичког пројекта износи 0,6552 ha, а дужина инсталације 1185,10m. Граница обухвата Урбанистичког пројекта је дефинисана незнатно шире од трасе канализационе инсталације. Како је новопроектована канализациона инсталација уз саму ски стазу, а малим делом и преко ски стазе, неће бити потребна сеча стабала.

Катастарско-топографски план са границом обухвата урбанистичког пројекта налази се у прилогу.

6. релативног обима, квалитета и регенеративног капацитета природних ресурса у датом подручју;

Укупна површина Националног парка Копаоник је 11.969,04 ha и простира се на територији општине Рашка и на територији општине Брус. Управљач Националног парка је ЈП „Национални парк Копаоник“. На предметном подручју су успостављена три режима заштите. Првим, најстрожим режимом обухваћено је 1.477,79 ha (12,23 % укупне површине парка), другим 3.604,74 ha (29,84 %), а трећим 6.886,51 ha (57,93 %).

Национални парк Копаоник установљен је за ИВА, ПРА, РВА и EMERALD подручје, а планирано је и установљење резервата биосфере по програму UNESCO „Човек и биосфера“ (MaB). ИВА и EMERALD подручја представљају окосницу европске еколошке мреже NATURA 2000 кроз коју се врши примена кључних аката Европске уније у области заштите природе - Директива о стаништима (Council Directive 92/43/EEC of 21 May 1992 on the conservation of natural habitats and of wild fauna and flora) - на основу које се идентификују и штите тзв. Special Areas of Conservation (SACs) и Директива о птицама (Council Directive 79/409/EEC of 2 April 1979 on the conservation of wild birds) - на основу које се идентификују и штите тзв. Special Protection Areas (SPAs).

По категоризацији степена угрожености биљних врста Међународне асоцијације за заштиту природе (IUCN), врсте на Копаонику категорисане су на следећи начин:

- у категорији врста које су у опасности да ишчезну (3);
- у категорији рањивих врста кој е у блиској будућности могу бити угрожене (6);
- у категорији I неодређене и вероватно ишчезле врсте (3);
- у категорији I неодређене и ретке врсте (2);

- у категорији ретке врсте (60, од тога 14 ендема и две субендема).

До данас је на Копаонику констатовано 173 врста птица (претпоставља се да је тај број већи и да износи око 210). На Европској Црвеној листи заступљено је пет врста регистрованих у НП Копаоник, од којих се на Копаонику гнезди само још једна врста. На светској Црвеној листи (World Red List, 1996.) налазе се три врсте, од којих су две по IUNC категоријама сврстане у рањиве врсте.

Изградња ски стазе је планирана ван шума са значајном заступљеношћу биодиверзитета, а потенцијални миграциони правци, уколико су и постојали, антропогеним присуством су већ измењени и успостављени су нови према постојећим условима, тако да реализација и редовни рад предметног пројекта неће довести до пресецања путева миграције и угрожавања привремених и сталних станишта животињских врста.

На локацији на којој се планира изградња канализационе инфраструктуре неће бити потребно уклањање стабала.

в. апсорпционог капацитета природне средине, уз обраћање посебне пажње на мочваре, приобалне зоне, планинске и шумске области, посебно заштићена подручја природна и културна добра и густо насељене области:

Предметно подручје на коме се планира изградња канализационе инфраструктуре се налази на подручју Националног парка „Копаоник“, у режиму заштите III степена. Предметно подручје налази се у обухвату еколошке мреже - еколошки значајног подручја „Копаоник“. Увидом у централни регистар заштићених природних добара, документацију Завода, а у складу са прописима који регулишу област заштите природе, утврђени су услови заштите природе које достављамо у прилогу.

Увидом у документацију надлежног Завода за заштиту споменика културе Краљево, на катастарским парцелама које улазе у обухват Урбанистичког пројекта није утврђено постојање непокретних културних добара нити евидентираних добара која уживају заштиту на основу Закона о културним добрима („Службени гласник РС“ бр. 71/94, 52/2011-др. закона, 99/2011-др. закон). Условне Завода за заштиту споменика културе Краљево достављамо у прилогу.

С обзиром на претходно наведено тј. да је изградња канализационе инфраструктуре предвиђена у склопу заштићеног природног добра - Национални парк Копаоник, потребно је одредити и поштовати мере за заштиту животне средине.

3. Карактеристике Пројекта:

а. величина и капацитет Пројекта

Изградња нове канализационе инфраструктуре планира се у оквиру површина одређених за јавно земљиште – остало грађевинско земљиште и шумско земљиште са сегментима јавног скијалишта и пољопривредно земљиште. Предметна канализациона инфраструктура је укупне дужине 1185,10 m, и простире се уз саму ски стазу, а малим делом и преко ски стазе и неће бити потребна сеча стабала.

Канализациона инфраструктура је прилагођена постојећој конфигурацији терена, при чему су земљани радови сведени на најмању могућу меру. Подужни нагиб канализационе инфраструктуре је око 15% и прати пад терена колико је то могуће.

б. могуће кумулирање са ефектима других, постојећих и будућих пројеката:

На предметној локацији неће долазити до кумулирања са ефектима других, постојећих и будућих пројеката.

в. коришћење природних ресурса и енергије;

За време изградње канализационе инфраструктуре користиће се електрична енергија за редован рад градилишта, као и дизел гориво за потребе рада грађевинских машина.

г. стварање отпада и његове врсте

У току извођења радова на изградњи канализационе инфраструктуре настајаће одређене врсте отпада, који ће се контролисано сакупљати и уклањати.

За одвожење грађевинског отпада у току изградње канализационе инфраструктуре, како се исти не би нагомилавао, биће ангажован Извођач радова. Након извршеног испитивања од стране акредитоване лабораторије отпад ће се предавати на даљи третман оператеру који за то поседује адекватну дозволу издату од стране надлежног органа. Приликом предаје отпада попуњаваће се одговарајући Документ о кретању отпада. За прикупљање чврстог комуналног отпада који се јавља у процесу градње и боравка радника у зони градилишта биће обезбеђене посуде за сакупљање.

д. загађивање и изазивање неугодности;

У току изградње канализационе инфраструктуре може доћи до загађивања тла, површинских и подземних вода услед истицања нафте, бензина, разних уља и мазива из грађевинских машина, уколико нису предвиђене адекватне превентивне мере заштите.

Такође, у току изградње канализационе инфраструктуре може доћи до хаварије на грађевинским машинама, тј. до испуштања уља и горива на тло. Оваква испуштања не могу битно да угрозе земљиште, јер се ради о малим количинама, а могу се спречити утакањем горива у машине ван градилишта и редовним одржавањем грађевинских машина, за шта је одговоран извођач радова.

Ангажовањем грађевинских машина долази до различитог интензитета емисије издувних гасова, у зависности од врсте и количине присутне механизације, квалитета горива, режима рада и оптерећења мотора. У издувним гасовима, као загађујуће материје присутни су продукти сагоревања дизел горива, тзв. димни гасови и гасовите штетне материје. Примена машина (багера, утоваривача, ровокопача, ваљкова, различитих врста камиона и сл.), које за рад користе дизел гориво, доводи до загађивања доњих слојева атмосфере издувним гасовима. Један од главних полутаната који се јавља током извођења грађевинских радова је прашина. Прашина је, у највећој мери, неорганског порекла (песак, цемент, креч итд.), али је присутна и прашина органског порекла (дрво, земља, смола).

Бука је нужна последица извођења радова и привременог је карактера и то само док трају радови. Грађевинске машине и камиони који ће бити ангажовани при изградњи представљају извор буке која достиже од 80 dB(A) до 90 dB(A), зависно од типа машине, степена оптерећења, техничке исправности и начина руковања. Овакав ниво буке неповољно делује на окружење, мада су сви објекти на довољној удаљености, а трајање буке ће бити временски ограничено. Грађевински радови могу такође бити узрок ерозијских процеса услед сече и уклањања шуме на местима где постоје већи нагиби терена. Ниво буке неће прелазити граничне вредности прописане Уредбом о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке на здравље људи („Сл. гласник РС", бр. 75/10) за Зону 2 (Туристичка подручја, кампови и школске зоне, дозвољени ниво буке 50 dB (A) за дан и вече и 45 dB (A) за ноћ).

Током редовног коришћења канализационе инфраструктуре не може доћи до значајнијих квалитативних и квантитативних промена у погледу квалитета вода и земљишта.

ђ. ризик настанка удеса, посебно у погледу супстанци које се користе или техника које се примењују, у складу са прописима

С обзиром да је канализациона инфраструктура неопходна за функционисање и експлоатацију објеката за скијаше као и то да се приликом редовног рада истог неће користити опасне материје може се рећи да нема ризика за настанак удеса у погледу супстанци које се користе.

До појаве ерозије на локацији ски-стазе може доћи: услед хаварије на канализационој инфраструктури, уколико се правилно не изврши затрављивање и не изведу попречни земљани канали, и као последица нередовног мониторинга, односно праћења стања земљишта, затрављености, појаве ерозије и сл.

У случају удесне ситуације пожара, може доћи до угрожавања околног растиња и преношења последица и ван граница предметне локације. У случају пожара долази до емисије продуката непотпуног сагоревања (чађ, CO, CO₂ и сл. у зависности од врсте материје која је захваћена пожаром). Ослобађање ових продуката је краткотрајно, те се не очекује значајан утицај на стање животне средине.

Наведене штетне материје могу деловати штетно на флору и фауну. Токсично деловање на биљке везано је за разградњу хлорофила, док таложење чађи на лисним површинама може ометати процес фотосинтезе.

Министарство унутрашњих послова, Сектор за ванредне ситуације, Одељење за ванредне ситуације у Крушевцу, је инвеститору ЈП „Скијалишта Србије“ за предметну локацију издало Услову број УП 181 од 29.01.2020. У поменутих условима прописане су потребне мере заштите од пожара (Услову достављамо у прилогу)

4. Карактеристике могућег утицаја

Могући значајни утицаји пројекта, а нарочито:

а. обим утицаја (географско подручје и бројност становништва изложеног ризику);

Имајући у виду карактеристике локације, капацитет и величину пројекта, карактеристике рада пројекта, поштовање норми и стандарда за предметну делатност у анализираној зони и на предметној локацији као и то да ће се канализациона инфраструктура користити искључиво у функцији објеката за скијаше утицај у току редовног рада пројекта ће бити занемарљив.

б. природа прекограничног утицаја:

Редован рад канализационе инфраструктуре неће имати прекограничног утицаја.

в. величина и сложеност утицаја

Утицај на флору током изградње канализационе инфраструктуре огледа се у трајном и привременом губитку површина са биљним заједницама. Утицај фрагментације је процењен као низак, јер је шума у коридору већ увелико фрагментисана, тако да ће остајати само мали или средњи фрагменти/чистине. По завршетку земљаних радова обавиће се хумизирање и обезбедити формирање травног покривача. Утицаји на фауну ће углавном бити изазвани људским активностима, као и фрагментацијом станишта. Опште узевши, утицај дуж планираног коридора канализационе инфраструктуре биће мали и ограничене величине. Да би се смањио утицај на заштићене врсте, експерти ће прегледати трасе пре изградње, и ако има заштићених врста у периоду размножавања, птица или других животиња, изградња ће бити одложена до завршетка тог периода. Може се очекивати да птице и друге животиње привремено напусте област док траје изградња и да се врате кад узнемиравање престане.

г. вероватноћа утицаја:

Вероватноћа утицаја је мала.

д. трајање, учесталост и вероватноћа понављања утицаја:

Утицај предметног пројекта на животну средину може се јавити само приликом изградње канализационе инфраструктуре, док је утицај приликом редовног рада занемарљив.

5. Приказ главних алтернатива које је носилац пројекта размотрио и најважнијих разлога за одлучивање, водећи при том рачуна о утицају на животну средину:

Према Просторном плану подручја посебне намене Националног парка Копаноник, предметна локација се налази на земљишту јавне намене, те инвеститор није разматрао остале алтернативе.

Одабрани елементи ски-стазе, подужни и попречни нагиб планирани су у складу са постојећом морфологијом терена како би се обим радова свео на минимум.

Носилац пројекта је планирао набавку и засејавање травно-легуминозне смеше, прилагођене високопланинским условима и постављање травног тепиха бусена. Биотехнички радови регенерације еродираних површина ски стаза побусењавањем, нарочито на високим нагибима, омогућавају краћи период регенерације од успостављања биотехничких радова стабилизације травним покривачем.

6. Опис чинилаца животне средине за које постоји могућност да буду знатно изложени ризику услед реализације пројекта укључујући:

а. становништво: С обзиром на то да се предметна локација на којој је планиран предметни пројекат, налази на простору мале густине насељености, а имајући у виду основну функцију пројекта, може се закључити да се током редовног рада исте, неће јављати ризик по становништво.

б. фауна: Изградња канализационе инфраструктуре је планирана ван шума са значајном заступљеношћу биодиверзитета, а потенцијални миграциони правци, уколико су и постојали, антропогеним присуством су већ измењени и успостављени су нови према постојећим условима.

в. флора: На локацији на којој се планира изградња канализационе инфраструктуре предвиђено је уклањање постојећих стабала и то само на неопходним местима, ради уређења трасе.

г. земљиште: Нема ризика. У току градње може доћи до хаварије на грађевинским машинама, тј. до испуштања уља и горива на тло. Оваква испуштања не могу битно да угрозе земљиште, јер се ради о малим количинама, а могу се спречити утакањем горива у машине ван градилишта и редовним одржавањем грађевинских машина, за шта је одговоран извођач радова. Уколико дође до испуштања уља и горива на тло неопходно је одмах извршити санацију, посипањем места изливања сорбентом (нпр. зеолит и сл.).

д. вода: Имајући у виду да је основна функција канализационе инфраструктуре, прикупљање и одвођење фекалних и отпадних вода на локацији неће генерисати санитарно-фекалне, а ни потенцијално зауљене атмосферске воде, може се закључити да приликом редовног рада канализационе инфраструктуре неће доћи до загађења подземних вода и земљишта.

ђ. ваздух: нема ризика. У току редовног рада канализационе инфраструктуре нема извора загађења ваздуха на предметном подручју.

е. климатски чиниоци: Клима подручја у коме се планира изградња канализационе инфраструктуре припада умерено-континенталном типу, са утицајем планинске климе. Редовним радом канализационе инфраструктуре, неће долазити до промена основних климатских чиниоца.

ж. грађевине: нема утицаја.

з. непокретна културна добра и археолошка налазишта: За предметно подручје нису примењене археолошке методологије, неопходне за утврђивање мера техничке заштите археолошких локалитета и валоризацију других добара која уживају претходну заштиту према Закону о културним добрима („Сл. Гласник РС", бр. 71/94, 99/2011), те, уколико се накнадно открију археолошки локалитети, исти се не смеју уништавати и на њима вршити неовлашћена

прекопавања, ископавања и дубока преоравања, а према њима поступаће се у свему према одредбама претходно поменутог Закона. Ако се у току грађевинских радова наиђе на археолошки локалитет, радови ће одмах бити прекинути биће обавештен надлежни завод за заштиту споменика, а уколико се наиђе на природно добро које је геолошко палеонтолошког типа и минеролошко-петрографског порекла, радови ће такође одмах бити прекинути биће обавештено надлежно Министарство заштите животне средине.

и. пејзаж: Изградњом канализационе инфраструктуре неће доћи до промене пејзажа.

7. Опис могућих значајних утицаја пројекта на животну средину (непосредних и посредних, секундарних, кумулативних, краткорочних, средњорочних и дугорочних, сталних, привремених, позитивних и негативних) до којих може доћи услед:

а. постојања пројекта: Канализациона инфраструктура је специфичан објекат који по изградњи, односно у редовном раду, нема утицај на животну средину, јер не емитује опасне материје у ваздух, воду и тло, док су ти утицаји у току изградње незнатни.

б. коришћења природних ресурса: Током изградње канализационе инфраструктуре доћи ће до сечења вегетације само тамо где то буде непоходно, а као мера примениће се компензацијско пошумљавање. Према Закону о заштити природе, заштита станишта врши се спровођењем мера и активности на заштити и очувању природе, одрживом коришћењу природних ресурса и заштићених природних добара и очувањем еколошки значајних подручја (члан 16), а очување биолошке разноврсности шумских екосистема обавља се ради јачања опште корисних функција шума (члан 18). У складу са Уредбом о еколошкој мрежи (члан 3, став 1, тачка 7), одређени типови станишта од посебног значаја за очување идентификовани Правилником о типовима станишта су еколошки значајна подручја еколошке мреже Републике Србије. У Закону о заштити природе (члан 12) је дефинисано да је правно лице, предузетник и физичко лице, односно носилац пројекта, дужно да спроведе компензацијске мере у заштићеном подручју или подручју еколошке мреже у циљу ублажавања штетних последица које могу настати или су настале реализацијом планова, основа, програма, пројеката, радова и активности.

в. емисија загађујућих материја, стварања неугодности и уклањања отпада:

Приликом изградње канализационе инфраструктуре једини извор загађења ваздуха представљају емисије гасова грађевинских машина. Емисије гасова ће се јављати као последица непотпуног сагоревања горива, локалног су карактера. Повећани ниво буке може се очекивати током изградње канализационе инфраструктуре услед рада грађевинских машина, док током експлоатације објеката прикључених на канализациону инфраструктуру до повећања нивоа буке може доћи услед повећане људске активности. У току изградње предметног објекта настајаће грађевински отпад, док ће се у току експлоатације објеката прикључених на канализациону инфраструктуру генерисати комунални отпад, као резултат свакодневних активности на предметној локацији и одлагаће се у контејнере надлежног КП.

8. Опис мера предвиђених у циљу спречавања, смањења или отклањања сваког значајног штетног утицаја на животну средину:

- Испоштовати основне критеријуме за изградњу канализационе инфраструктуре: морфологију терена, геолошке и педолошке карактеристике, нагибе падина и сл;
- Пројектном документацијом разрадити услове изградње како не би дошло до затрпавања и зацељивања водотокова;
- Активности на изградњи планирати да буду изван репродуктивног циклуса дивљих врста, односно пре 01.априла и после 01.августа;

- Предвидети прибављање сагласности ЈП „Национални парк Копоник“ за извођење радова који изискују сечу одраслих, вредних примерака дендрофлоре, како би се уклањање вегетације свело на најмању могућу меру;
- Планирати подизање шумских засада, као компензацију уклоњење вегетације уз исходовану сагласност надлежног министарства на основу члана 12. Закона о заштити природе и Правилника којим се регулишу компензационе мере;
- Пројектном документацијом просторно ограничити манипулативне површине, како би се у што већој мери очувао појас ивичних стабала и избегло оштећење њиховог кореновог система;
- Дефинисати и обезбедити привремене локације за складиштење потребног материјала и опреме, као и за складиштење отпадног материјала и његову евакуацију од стране надлежне комуналне службе. Није дозвољено одлагање отпада на заштићеном подручју;
- Обавезна је санација или рекултивација свих деградираних површина;
- Планирати присуство стручних лица, односно управљања заштићеног подручја, ЈП „Национални парк Копоник“ током вршења радова на изградњи;
- Уколико се током радова наиђе на геолошко-палеонтолошке или минералошко-петролошке објекте, за које се претпоставља да имају својство природног добра, извођач радова је дужан да у року од осам дана обавести министарство надлежно за послове заштите животне средине, односно преузме све мере како се природно добро не би оштетило до доласка овлашћеног лица;
- У току изградње канализационе инфраструктуре обезбедити да сви шумски, противпожарни путеви буду проходни. Канализациона инфраструктура, као подземни објекат за одвођење фекално- санитарне воде, није предмет примене мера заштите од пожара, тј. она представља меру смањења могућности преноса пожара.
- С обзиром на то да тачна позиција кабловских (подземних) средњенапонских водова није позната, грађевинске радове у непосредној близини електроенергетских објеката вршити ручно, без употребе механизације и уз предузимање свих потребних мера заштите. У случају оштећења кабловских водова, потребно је исте санирати према техничком решењу надлежних из „ЕПС Дистрибуција“ д.о.о. Београд, огранак Електродистрибуција Крушевац, а о трошку инвеститора.
- У случају потребе за измештањем електроенергетских објеката морају се обезбедити алтернативне трасе и инфраструктурни коридори уз сагласност „ЕПС Дистрибуција“ д.о.о. Београд, огранак Електродистрибуција Крушевац. Трошкове постављања електроенергетског објекта на другу локацију, као и трошкове градње, у складу са чланом 217. Закона о енергетици („Службени гласник РС“, бр.135/14) сноси инвеститор објекта због чије изградње се врши измештање.
- Планираним радовима на изградњи канализационе инфраструктуре, не сме доћи до угрожавања механичке стабилности и техничких карактеристика постојећих телекомуникационих објеката и каблова, нити до угрожавања нормалног функционисања телекомуникационог саобраћаја, и мора увек бити обезбеђен адекватан приступ постојећим објектима и кабловима ради њиховог редовног одржавања и евентуалних интервенција.
- Пре почетка извођења радова на изградњи објекта, потребно је у сарадњи са надлежном службом "Телеком Србија" (ИЈ Крушевац) извршити идентификацију и обележавање трасе постојећих подземних ТК каблова у зони планираних радова (помоћу инструмената трагача каблова и по потреби потребним ископима на траси), како би се утврдио њихов тачан положај, дубина и евентуално одступања од трасе дефинисане издатим условима.

- Грађевинске радове у непосредној близини постојећих ТК објеката и каблова, просторна зона инфраструктуре Телекома, вршити искључиво ручним путем, без употребе механизације и уз предузимање свих потребних мера заштите (обезбеђење од слегања, пробни ископи и сл.)
- Травњаци се морају пажљиво искоришћавати да се не оштете младе усејане траве и лептирњаче.

ПРИЛОГ 2.

Упитник уз захтев за одлучивање о потреби израде студије процене утицаја

КРАТАК ОПИС ПРОЈЕКТА

Ред. бр.	Питање	ДА/НЕ Кратак опис пројекта?	Да ли ће то имати значајне последице? ДА/НЕ и зашто?
1	2	3	4
1.	Да ли извођење, рад или престанак рада подразумевају активности које ће проузроковати физичке промене на локацији (топографије, коришћења земљишта, измену водних тела)?	ДА На локацији на којој је планирана изградња канализационе инфраструктуре предвиђено је уклањање појединих стабала ради уређења трасе.	НЕ
2.	Да ли извођење или рад пројекта подразумева коришћење природних ресурса као што су земљиште, воде, материјали или енергија, посебно ресурса који нису обновљиви или који се тешко обезбеђују?	ДА Предвиђено је уклањање појединих постојећих стабала.	НЕ Као мера примениће се компензацијско пошумљавање.
3.	Да ли пројекат подразумева коришћење, складиштење, транспорт, руковање или производњу материја или материјала који могу бити штетни по људско здравље или животну средину или који могу изазвати забринутост због постојећих или потенцијалних ризика по људско здравље?	НЕ	НЕ Објекат је искључиво у функцији коришћења објеката за скијаше.
4.	Да ли ће на пројекту током извођења, рада или по престанку рада настајати чврсти отпад?	ДА	НЕ Приликом извођења радова на предметној локацији генерисаће се грађевински отпад и са њиме ће се управљати у складу са важећим прописима о управљању отпадом. У току редовног рада канализационе инфраструктуре неће доћи до генерисања комуналног отпада.

Ред. бр.	Питање	ДА/НЕ Кратак опис пројекта?	Да ли ће то имати значајне последице? ДА/НЕ и зашто?
5.	Да ли ће на пројекту долазити до испуштања загађујућих материја или било каквих опасних, отровних или непријатних материја у ваздух?	ДА	НЕ Загађење ваздуха неће се јављати због изградње канализационе инфраструктуре, осим при изградњи услед емисије гасова из грађевинске механизације. Емисије гасова се јављају као последица непотпуног сагоревања дизел Д2 горива, локалног су карактера и могу се занемарити.
6.	Да ли ће пројекат проузроковати буку и вибрације, испуштање светлости, топлотне енергије или електромагнетног зрачења?	ДА Током извођења радова ће доћи до стварања буке.	НЕ Бука је нужна последица извођења радова и привременог је карактера и то само док трају радови.
7.	Да ли пројекат доводи до ризика од контаминације земљишта или воде испуштеним загађујућим материјама на тло или у површинске или подземне воде?	НЕ	НЕ
8.	Да ли ће током извођења или рада пројекта постојати било какав ризик од удеса који може угрозити људско здравље или животну средину?	ДА Током извођења грађевинских радова постоји ризик од просипања нафтних деривата у земљиште, појава ерозије или пожара.	НЕ Уз примену одговарајућих прописаних мера заштите животне средине неће долазити до појаве ризика који може угрозити људско здравље или животну средину.
9.	Да ли ће пројекат довести до социјалних промена, на пример у демографском смислу, традиционалном начину живота, запошљавању?	НЕ	НЕ

Ред. бр.	Питање	ДА/НЕ Кратак опис пројекта?	Да ли ће то имати значајне последице? ДА/НЕ и зашто?
10.	Да ли постоје било који други фактори које треба анализирати, као што је развој који ће уследити, који би могли довести до последица по животну средину или до кумулативних утицаја са другим, постојећим или планираним активностима на локацији?	НЕ	НЕ
11.	Да ли има подручја на локацији или у близини локације, заштићених по међународним или домаћим прописима због својих еколошких, пејзажних, културних или других вредности, која могу бити захваћена утицајем пројекта?	ДА Предметно подручје на коме је планирана изградња канализационе инфраструктуре налази се у оквиру заштићеног подручја Национални парк "Копаоник", у режиму заштите III као и у обухвату еколошке мреже - еколошки значајног подручја „Копаоник”.	НЕ Применом мера које је прописао Завод за заштиту природе неће доћи до утицаја пројекта на предметно подручје.
12.	Да ли има подручја на локацији или у близини локације, важних или осетљивих због еколошких разлога, на пример мочваре, водотоци или друга водна тела, планинска или шумска подручја, која могу бити загађена извођењем пројекта?	НЕ	НЕ
13.	Да ли има подручја на локацији или у близини локације која користе заштићене, важне или осетљиве врсте фауне и флоре, на пример за насељавање, лежење, одрастање, одмарање, презимљавање и миграцију, а која могу бити загађене реализацијом пројекта?	ДА Предметна канализационе инфраструктуре се налази на подручју значајном за птице (ИВА) и биљке (ИРА), Као и на одабраном подручју за дневне лептире (РВА).	НЕ
14.	Да ли на локацији или у близини локације постоје површинске или подземне воде које могу бити захваћене утицајем пројекта?	НЕ	НЕ

Ред. бр.	Питање	ДА/НЕ Кратак опис пројекта?	Да ли ће то имати значајне последице? ДА/НЕ и зашто?
15.	Да ли на локацији или у близини локације постоје подручја или природни облици високе амбијенталне вредности који могу бити захваћени утицајем пројекта?	НЕ	НЕ
16.	Да ли на локацији или у близини локације постоје путни правци или објекти који се користе за рекреацију или други објекти који могу бити захваћени утицајем пројекта?	НЕ	НЕ
17.	Да ли на локацији или у близини локације постоје транспортни правци који могу бити загушени или који проузрокују проблеме по животну средину, а који могу бити захваћени утицајем пројекта?	НЕ	НЕ
18.	Да ли се пројекат налази на локацији на којој ће вероватно бити видљив великом броју људи?	НЕ	НЕ
19.	Да ли на локацији или у близини локације има подручја или места од историјског или културног значаја која могу бити захваћена утицајем пројекта?	НЕ	НЕ
20.	Да ли се пројекат налази на локацији у претходном неразвијеном подручју које ће због тога претрпети губитак зелених површина?	ДА	НЕ Након извршених радова на сечи стабала планирано је обавезно подизање шумских засада, као компензација уклоњене вегетације.
21.	Да ли се на локацији или у близини локације пројекта користи земљиште, на пример за куће, вртове, друге приватне намене, индустријске или трговачке активности, рекреацију, као јавни отворени простор, за јавне објекте, пољопривредну производњу, за шуме, туризам, рударске или друге активности које могу бити захваћене утицајем пројекта?	НЕ	НЕ
22.	Да ли за локацију и за околину локације постоје планови за будуће коришћење земљишта које може бити захваћено утицајем пројекта?	НЕ	НЕ
23.	Да ли на локацији или у близини локације постоје подручја са великом густином насељености или изграђености која могу бити захваћена утицајем пројекта?	НЕ	НЕ

Ред. бр.	Питање	ДА/НЕ Кратак опис пројекта?	Да ли ће то имати значајне последице? ДА/НЕ и зашто?
24.	Да ли на локацији или у близини локације има подручја заузетих специфичним (осетљивим) коришћењима земљишта, на пример болнице, школе, верски објекти, јавни објекти који могу бити захваћени утицајем пројекта?	НЕ	НЕ
25.	Да ли на локацији или у близини локације има подручја са важним, високо квалитетним или ретким ресурсима (на пример, подземне воде, површинске воде, шуме, пољопривредна, риболовна, ловна и друга подручја, заштићена природна добра, минералне сировине и др.) која могу бити захваћена утицајем пројекта?	НЕ	НЕ Током изградње канализационе инфраструктуре доћи ће до сечења вегетације само тамо где то буде непоходно, а као мера примениће се компензацијско пошумљавање.
26.	Да ли на локацији или у близини локације има подручја која већ трпе загађење или штету на животној средини (на пример, где су постојећи правни нормативи животне средине пређени) која могу бити захваћена утицајем пројекта?	НЕ	НЕ
27.	Да ли је локација пројекта угрожена земљотресима, слегањем земљишта, клизиштима, ерозијом, поплавама или повратним климатским условима (на пример температурним разликама, маглом, јаким ветровима) које могу довести до проузроковања проблема у животној средини од стране пројекта?	НЕ	НЕ

Резиме карактеристика Пројекта и његове локације, са индикацијом потребе за израдом студије процене утицаја на животну средину:

ЈП "Скијалишта Србије" планира изградњу канализационе инфраструктуре на кат. парцелама број 1511/1, 1510/1, 1510/2, 1510/3, 2461/2, 2528/1, 86/3 и 89 КО Копаоник Општина Рашка и на кат. парцелама број 1319/16 и 1319/17 КО Брзеће, Општина Брус. Предметна локација је дефинисана Просторним планом подручја посебне намене Националног парка "Копаоник" ("Службени гласник Републике Србије", бр. 89/16). За предметну канализациону инфраструктуру од стране Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре исходовани су локацијски услови према којима се предметне парцеле налазе у оквиру Урбанистичког пројекта за изградњу канализационе инфраструктуре од излазне станице кабинске жичаре (гондоле) „Брзеће – Мали Караман“ до планинарског дома „Ртањ“ на Копаонику, Општине Брус и Рашка (Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, Сектор за просторно планирање издало је Потврду број 350-01-00777/2022-11 дана 22.06.2022.)

Према потврђеном Урбанистичком пројекту, који је рађен на основу Просторног плана подручја посебне намене Националног парка "Копаоник" ("Службени гласник Републике Србије", бр. 89/16), предметне катастарске парцеле се налазе на земљишту јавне намене - јавне шумске и зелене површине, у оквиру ког нема постојећих грађевинских објеката. Изградња нове канализационе инфраструктуре планира се у оквиру површина одређених за јавно земљиште - јавне шумске и зелене површине. Предметна канализационе инфраструктуре је укупне дужине 1185,10 m.

Подужни нагиб канализационе инфраструктуре је 15% и прати пад терена колико је то могуће. Генерално, нивелета је прилагођена постојећој конфигурацији, при чему су земљани радови сведени на најмању могућу меру.

У току градње може да дође до хаварије на грађевинским машинама, тј. до испуштања уља и горива на тло. Оваква испуштања не могу битно да угрозе земљиште, јер се ради о малим количинама, а могу се спречити утакањем горива у машине ван градилишта и редовним одржавањем грађевинских машина, за шта је одговоран извођач радова.

Ангажовањем грађевинских машина долази до различитог интензитета емисије издувних гасова, у зависности од врсте и количине присутне механизације, квалитета горива, режима рада и оптерећења мотора. У издувним гасовима, као загађујуће материје присутни су продукти сагоревања дизел горива, тзв. димни гасови и гасовите штетне материје. Примена машина (багера, утоваривача, ровокопача, ваљкова, различитих врста камиона и сл.), које за рад користе дизел гориво, доводи до загађивања доњих слојева атмосфере издувним гасовима, али овај утицај је краткотрајан и привремен.

Бука је нужна последица извођења радова и привременог је карактера и то само док трају радови. Грађевинске машине и камиони који ће бити ангажовани при изградњи представљају извор буке која достиже од 80 dB(A) до 90 dB(A), зависно од типа машине, степена оптерећења, техничке исправности и начина руковања. Трајање буке ће бити временски ограничено.

Током изградње канализационе инфраструктуре може доћи до сечења вегетације само тамо где то буде непоходно.

При експлоатацији канализационе инфраструктуре неће бити потребе за ангажовањем грађевинских машина и неће бити емисије издувних гасова.

Имајући у виду напред поменуто, као и то да ће се приликом изградње канализационе инфраструктуре поштовати све прописане мере и с обзиром да се пројекат налази на листи II - Пројекти за које се може захтевати процена утицаја на животну средину, Уредбе о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину („Службени гласник РС, бр. 114/08”), тачка 14 – Остали пројекти, подтачка 3 – Постројења за прераду отпадних вода -комуналне отпадне воде (сви пројекти који нису обухваћени Листом I), мишљења смо да није неопходна израда Студије процене утицаја на животну средину.

ЛП СКИПАЛИНИСТА СРБИЈЕ

